

FINANČNÍ A MAJETKOVÁ SITUACE ČESKÝCH DOMÁCNOSTÍ V ROCE 2016

- » Aktiva tuzemských domácností dosáhla v roce 2016 hodnoty 12 bilionů Kč. Oproti roku 2015 stoupla hodnota majetku českých obyvatel o 586 mld. Kč, tedy o 5,1 %.
- » Majetek ve formě nefinančních aktiv (především byty, domy, pozemky, stroje, cennosti) s 56% podílem stále převyšoval finanční aktiva (vklady, hotovost, investiční a pojistné produkty, apod.). Finanční aktiva ale rostla rychlým tempem, celkově o 6,5 %, absolutně o 330,7 mld. Kč, na 5,4 bilionu korun.
- » Finančním aktivům i nadále dominují vklady, na nichž měly domácnosti uloženy 2,4 bilionu Kč a které stouply ve srovnání s předchozím rokem o 171,6 mld. Kč, tedy o 7,8 %. V prostředí nulových úroků ale ještě rychleji rostl objem neuložených peněz. V hotovosti držely domácnosti 382,9 mld. Kč, o 10,3 % více než v roce 2015. V trojúhelníku riziko – výnosnost – likvidita české domácnosti u financí jasně preferují nízké riziko a rychlou dostupnost svých naspořených peněz. Objem prostředků, které občané investují, ale postupně roste.
- » Z finančních investičních produktů přitáhly nejvyšší zájem podílové listy investičních fondů, kam občané v roce 2016 investovali o 43,2 mld. Kč více než v roce 2015. Celková hodnota majetku domácností v investičních fondech stoupla o 13 % na 374,3 mld. Kč. Výše investic v těchto fondech se tak už blíží částce, kterou mají domácnosti uspořenu v rámci penzijního připojištění. Zde mají občané k penzím naspořeno 381,7 mld. Kč, což je o 8,7 % (30,6 mld. Kč) více než ke konci roku 2015.
- » Hodnota majetku v podobě bytů a domů stoupla v roce 2016 o 119 mld. Kč (2,8 %). Závěr, zda tímto kanálem domácnosti trvale a spolehlivě bohatnou, je při aktuální situaci na trhu nemovitostí pod otazníkem. S větší jistotou lze říci, že se vyplácí investice do přírodních zdrojů (půdy, lesů apod.), což je s objemem 1,4 bilionu Kč třetí nejvýznamnější položka majetku (po bytech/domech a vkladech). Hodnota přírodních aktiv, jejichž objem je omezený a cena stále pod úrovní cen na západ od našich hranic, meziročně vzrostla o 123,4 mld. Kč, což znamená téměř 10% růst.
- » Finanční závazky domácností stouply během roku 2016 o 96,3 mld. Kč, celkem na 1,6 bil. Kč. Hlavní část finančních závazků domácností tvoří půjčky ve výši 1,5 bil. Kč. Vzestup půjček o 7,1 % je prakticky shodný s růstem finančních aktiv (6,5 %), což může na první pohled vyznívat tak, že zadlužování jde ruku v ruce se spořením a investováním. Objemově ale půjčky stouply jen o 99,4 mld. Kč, což není ani poloviční hodnota ve srovnání s nárůstem vkladů a hotovosti o 207,5 mld. Kč.
- » Celková rozvaha domácností tak vyznívá příznivě – v dobrých časech domácnosti více peněz spoří a investují do nemovitého majetku i finančních produktů, než nabírají na půjčkách. Čisté finanční jmění domácností (finanční aktiva očištěná o finanční závazky) stoupla na 3,77 bil. Kč, což bylo v meziročním srovnání o 6,6 % a 234,3 mld. Kč více. Celkové čisté jmění (celková aktiva očištěná o finanční závazky) prolomilo hodnotu 10 bilionů Kč a oproti roku 2015 vzrostlo o 4,9 % a 490 mld. Kč.

AKTIVA	2015 (BIL. KČ)	2016 (BIL. KČ)	ZMĚNA (MLD. KČ) 2016-2015	ZMĚNA (%) 2016-2015	PODÍL NA CELKOVÝCH AKTIVECH (%)
Celková aktiva domácností	11,45	12,04	586,3	5,1	100
z toho: Nefinanční aktiva	6,40	6,66	255,6	4,0	55,9
z toho: Finanční aktiva	5,05	5,38	330,7	6,5	44,1
Finanční závazky domácností	1,51	1,61	96,3	6,4	-
z toho: Půjčky	1,39	1,49	99,4	7,1	-
Čisté jmění domácností (celková aktiva – finanční závazky)	9,94	10,4	490,0	4,9	-
Čisté finanční jmění domácností (finanční aktiva – finanční závazky)	3,54	3,77	234,3	6,6	-
VYBRANÉ POLOŽKY VE STRUKTUŘE AKTIV					
Obydlí	4,22	4,34	119,0	2,8	36,8
Přírodní zdroje	1,32	1,44	123,4	9,4	11,5
Stroje	0,25	0,25	1,0	0,5	2,2
Cennosti – drahé kovy, umění	0,13	0,14	14,1	10,8	1,1
Hotovost a vklady	2,56	2,77	207,5	8,1	22,3
z toho: Vklady	2,21	2,38	171,6	7,8	19,3
z toho: Hotovost	0,35	0,38	35,9	10,3	3,0
Akcie a podíly v investičních fondech	1,51	1,58	63,9	4,2	13,2
z toho: Podílové listy investičních fondů	0,33	0,38	43,2	13,0	2,9
Penzijní pojištění	0,35	0,38	30,6	8,7	3,1
Životní pojištění	0,27	0,28	8,3	3,1	2,4

ZDROJ: ČSÚ